

Vsepovsod je (le) šumenje; v hrupu prevoznih sredstev, kričanju, zamolkih udarcih čevljev na ulici, obračanju časopisnih strani, zavijanju vetra, šelestenju listov, utripanju srca ... Brez šumenja svet ne bi obstajal. Obstajala pa ne bi niti druga pesniška zbirka Tine Kozin s pomenljivim naslovom Šumenja, v kateri je obravnavana predvsem narava, ki pa je tesno povezana in prepletена s človekom, njegovim bivanjem in delovanjem.

Mnogi ljudje ob šumu in šumenju najprej pomislijo na gozd in vse, kar je povezano z njim. Morda ni naključje, da tudi v številnih pesmih iz zbirke beremo o gozdu, drevesih in listju. Takšna je že uvodna pesem Sam svoj akustik, v kateri nas pesnica preko avtohtonega, trdega in gostega kosa lesa, ki že črni proti skorji, pripelje do končnega eksotičnega glasbila. A tam se lirski subjekt, ki se sicer ne razkrije, vendar predvidevamo, da za njim stoji avtorica sama, ne ustavi, saj bralcu daje napotke, kako naj pravilno igra na inštrument. Zdi se, da je celotna pesem napisana kot opis postopka, kot navodilo bralcu, kako naj ravna z bodočim glasbilom (lesom), ki se bo sicer »sukalo in zvijalo, toda v tem je atraktivnost pravega obdelovanja«. Pove nam, kako naj les razžagamo in zlepimo v čim bolj tesen, a neprisiljen stik. Ob tem »udomačevanju« nehoté pomislimo na malega princa, ki je s prav tako mero ljubezni udomačil lisico, da je postala del njega. Narava nas povsod obdaja in le od nas je odvisno, v kolikšni meri jo bomo sprejeli in ji dovolili, da postane del našega vsakdanjega življenja.

Tina Kozin v omenjeni pesmi vzpostavi svojevrsten slog pisanja, ki mu ostaja zvesta skozi celotno pesniško zbirko, razdeljeno na dva sklopa: Zbliževanja in Živo mejo. Njen verz je prost in poln miselnih preskokov, ki posebej pripomorejo k celovitemu sporočilu pesmi. Te večinoma

nimajo strogo določene strukture kitic in verzov. Povedi se nikoli ne začenjajo z velikimi začetnicami, zdi se, da pravzaprav ni pravega začetka in konca, gre le za neskončno potovanje v prostoru in času.

Največ pesmi je napisanih v drugi in tretji osebi. Lirski subjekt nas nagovaja in nam deli napotke ali pa nam zgolj pripoveduje zgodbe o povsem banalnih stvareh in dogodkih, ki so del človekovega vsakdana. Avtorica se prek lirskega subjekta zlahka prelevi v strokovnjaka na številnih področjih; mojstra v obdelovanju lesa, glasbenika, plezalca ... Deli nam natančne napotke o smolarjenju, klanju zajcev in oblikovanju izložbenih oken, obvlada pa tudi fizikalne pojave kot je Dopplerjev efekt.

Svoje pesmi vedno začinja z neko podobo, pojmom ali stvarjo iz realnega sveta, ki jo potem razčleni na drobce. Včasih njene podobe dobijo skrivnosten pridih, zaviti v idilične obrise, spet drugič podobo razvije nadvse praktično in razumljivo. V neki pesmi se seznanimo s fjordi; izpostavljeno je, kako se ti zajedajo v celino, za katero pa le slutimo, da obstaja, saj jo vidimo zgolj kot kopreno tam nekje na oddaljenem horizontu. Edina stvar, ki zagotovo obstaja, je deblo »z nespočetimi plodovi«, katerega senca neponovljivo kroži. Ciklično kroženje odmiranja in vselej na novo porajanega življenja je bistveno za preživetje sveta. Narava in stvari so žive, saj so del stvarstva, ki se nenehno giblje. Pesnica ta tokokrog življenja obravnava na več mestih. Nekje izpostavi svoje nenehno potovanje, s katerega se vselej vrne domov, na začetek; »vem, če bom posrečeno prestopala, bom prišla tja, kjer sem to potovaje začela«. Tudi živo mejo primerja z rastjo prek konca in začetka.

Na videz drugačna je pesem V času smolarjenja, kjer nam lirski subjekt pripoveduje, kako naj z ostrim orodjem zarežemo globoke linije v drevo in tako pridemo do surove smole. Bistveno pa je, da smo spoštljivi do okolja in drevesa pravzaprav ne ranimo, saj moramo izbrati takšno, ki je »že odkazano«. Podoben je tudi začetek pesmi Pilotiranje, kjer je na objektivni način prikazano, kako poteka nemirna gradnja, ki bo zahtevala globok izkop in trdne pilote, da bo temeljna plošča za novo stavbo varna. Preobrat pa je zato toliko bolj presenetljiv - ploščo bodo prebadale betonske konice »kot tisti nežni, mimobežni dotiki, pečati, ki lahko potem s poljubom le zbledijo«. In morda se zdi, da je vse skupaj pravzaprav metafora (ljubezenskega) odnosa, ki ga sicer hranijo nežnosti, a potrebuje močno temeljno ploščo, podprto s piloti globokega zaupanja in medsebojnega spoštovanja.

Neka pesem pravi: »to niso besede o ljubezni (na prvi pogled)«. Pesnica jasno izrazi, da ne gre za ljubezensko tematiko. A vendar se to zdi le na prvi pogled. Potemtakem v svojih pesmih vseeno opeva ljubezen? Vsekakor gre za ljubezen do narave in stvarstva, katerega del pa je tudi človek. Opazni so nekateri motivi, ki jih povezujemo s tovrstno tematiko: »in se je tvoja konica jezika dotaknila neba. drugega /.../povsem človeško. in si našel, kar si dolgo in potrpežljivo izgubljal«. Našel si sočloveka in s tem tudi nikoli prej najdeni del sebe.

Pesnica se v pesmih le redko neposredno izpostavlja, svojih čustev pa ne izpoveduje. V Svobodi opisuje, kako se z nekom v tišini vozi in opazuje svet pred sabo, ki potuje k njej. Hoče se ga dotakniti, a pod prsti začuti le steklo. Je steklo torej opozorilo, da idilični svet ne obstaja? Morda, vendar pa nam ostaja pozitivna slutnja, da tak svet (kot Kovičev južni otok) morda nekje vseeno je, saj na steklu ostanejo prstni odtisi, obsijani s svetlobo.

V Kožuhu se avtorica pokaže v povsem drugačni luči. V svojem značilnem slogu nam veli, kako naj usmrtimo zajca, opiše nam celoten postopek nastanka mehko ustrojenega krzna, vendar doda, da naj ne nehamo misliti na plašč. Morda se nam zato na prvi pogled zdi cinično brezobzirna, saj se tako hladno, vsakdanje dotakne obdelave kožuha, za katerega je potrebno žrtvovati zajce. Ljudje smo pač taki, da z nelagodjem sprejemamo in govorimo o svojih »slabostih«. Pravzaprav pa je tu ponovno vzpostavljeno kroženje narave in stvari, kar je tudi omogočilo človeku, da je preživel. Vseeno pa nas pesnica s svojo odkritostjo šokira, saj pripoveduje le golo resnico brez olepšavanja.

Bistveno je človekovo sožitje z naravo in vsemi živimi bitji ter zavedanje, da smo sami le neznamen del vesolja. Naša »odgovornost so polni obrati«. Truditi se moramo, da bomo živeli čim bolj polno, saj bomo le tako lahko svobodni in brez skrbi. Le tako se bo pred nami, kot pred

jadralcem ali jahačem, ki je v pristnem stiku z živaljo, odprlo nebo – jasen pogled v prihodnost. Pesmi Tine Kozin so preproste, a vendar polne pesniških sredstev in iger z besedami. Njihovo sporočilo pa ostaja zabrisano, je zgolj šumenje.

Špela Zupančič

{fshare id=1347}